

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z powództwa Z. S.
przeciwko Fabryce M. Spółce Akcyjnej Oddział w B.
o ustalenie istnienia stosunku pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 29 sierpnia 2019 r., sygn. akt V Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powód Z. S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 29 sierpnia 2019 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie o ustalenie istnienia stosunku pracy powoda z pozwaną Fabryką M. Spółką Akcyjną Oddziałem w B.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego, polegające na błędnej jego wykładni oraz niewłaściwym jego zastosowaniu, przez nieuwzględnienie wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności oraz ocenę znajdującego się materiału dowodowego bez jego wszechstronnego rozważenia, a mianowicie: art. 25 § 1 k.p. w związku z klauzulą 5 załącznika do

Dyrektywy Rady 99/70/WE, w związku z art. 8 k.p. oraz art. 58 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 300 k.p., art. 58 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p., art. 25 § 1 k.p. w związku z art. 8 k.p., art. 11 k.p., art. 11³ k.p., art. 353¹ k.c. stosowanym przez art. 300 k.p., a także naruszenie przepisów prawa procesowego: art. 328 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 244 i art. 245 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 316 § 1 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że „skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na fakt rażącego naruszenia wyżej powołanych przepisów prawa materialnego i procesowego”, a także wskazując na potrzebę „sformułowania jasnych zasad oraz wskazania przez Sąd Najwyższy precyzyjnych wytycznych, jakimi winien kierować się Sąd przy ocenie, czy zawierane kilkakrotnie umowy o pracę na czas określony, np. na okres 24 miesięcy każda, winny być oceniane jako umowy długoterminowe oraz kryteriów do oceny, czy pracodawca zawierając kolejne umowy o pracę na czas określony postępuje zgodnie z przepisami prawa i nie dochodzi do jego nadużycia”.

Pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania lub jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W tym kontekście wypada podkreślić, że podstawowym celem instytucji przysądu jest ustalenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności, których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147 oraz z dnia 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05). Wymaganie dotyczące przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma umożliwić stronie wnoszącej skargę kasacyjną przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie skargi pod kątem przyjęcia jej (dopuszczenia jej) do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). Dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest przedstawienie argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia skargi do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., godzi się zauważyć, że wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa, polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczności, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia

przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Takiego wyводу w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jednak brak. W istocie rzeczy uzasadnienie wniosku stanowi jedynie polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonaną przez Sądy *meriti*, co zgodnie z art. 398³ §3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej.

Ponadto skarżący jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał „potrzebę sformułowania jasnych zasad oraz wskazania przez Sąd Najwyższy precyzyjnych wytycznych, jakimi winien kierować się Sąd przy ocenie czy zawierane kilkakrotnie umowy o pracę na czas określony np. na okres 24 miesięcy każda, winny być oceniane jako umowy długoterminowe oraz kryteriów do oceny, czy pracodawca zawierając kolejne umowy o pracę na czas określony postępuje zgodnie z przepisami prawa i nie dochodzi do jego nadużycia”. Ustawa nie zna takiej przesłanki, a Sąd Najwyższy nie ma obowiązku doszukiwać się, którą z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. skarżący mógł mieć na myśli. Być może skarżącemu chodziło o wykazanie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, tj. o przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W takiej sytuacji skarżący powinien przedstawić wyraźne wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie – wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi bowiem wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, przez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu

Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Zagadnienie prawne musi przy tym mieć związek z rozpoznawaną sprawą, a jego rozwiązanie być niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Stosownego wyводу prawnego brak jednak w uzasadnieniu wniosku o przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Co więcej: należy wrócić uwagę na niekonsekwencję we wskazywaniu przez skarżącego przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – albo zastosowanie przytoczonych przepisów stanowi istotne zagadnienie prawne, wymagające interwencji interpretacyjnej Sądu Najwyższego (przez sformułowanie „jasnych zasad” oraz „precyzyjnych wytycznych”), albo też ich naruszenie jest oczywiste i widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

Trzeba także dostrzec, że skarżący w sposób niedopuszczalny utożsamia podstawy skargi kasacyjnej (naruszenie określonych przepisów) z okolicznościami uzasadniającymi przyjęcie jej do rozpoznania.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto stosownie do art. 98 w związku z art. 108 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c.